

încredințată, în cele din urmă, premierului Ionel Brătianu, care avea să fie însoțit de Principele moștenitor. Cu acest prilej au fost date noi asigurări privind susținerea militară a României, iar Nicolae al II-lea, ca o dovadă a bunelor intenții, l-a numit pe regele Ferdinand I șef al Regimentului 18 Infanterie „*Vologda*”¹⁸.

În primăvara anului 1917 se conturează cu o mai mare claritate planurile de detronare a Suveranului, avansate și susținute de diplomații germani și austrieci de convență cu unii politicieni din București, în speranța formării unui nou guvern care să semneze pacea separată. Au fost vehiculate mai multe nume, printre care: fiul Kaiserului Wilhelm al II-lea sau fratele împăratului austro-ungar¹⁹. Dezgustat de joshnicia unor asemenea atitudini și de comportamentul forțelor de ocupație, Ferdinand I avea să-i măturisească lui Nicolae Iorga că, în eventualitatea unei întâlniri cu împăratul german, nu Regele României va fi pus într-o postură jenantă²⁰.

Situația se agravează și în Moldova, unde soldații ruși, contaminați de propaganda revoluționară și defetistă, puneau la cale proiecte de răsturnare și chiar de asasinare a Familiei regale. Pe de altă parte, sub influența evenimentelor petrecute în Rusia (februarie 1917), un grup de 10 deputați liberali a constituit un așa-zis Partid al Muncii. Cu o notă vizibilă de ironie, Constantin Argetoianu nota în amintirile sale că: „*Un program de extremă stângă fu redactat de Diamandi și mai toți membrii grupării se îmbrăcău în costum rusesc, cu pantaloni în cisme, cu bluză strânsă în jurul gâtului și fără cămașă*”²¹.

Atmosfera devine tot mai tensionată pe măsură ce unitățile rusești de la Nicolina și Socola - care îl eliberaseră pe socialistul Cristian Racovski - organizează manifestații cu steaguri roșii și lozinci pacifiste, propovăduind răsturnarea formei de guvernământ²².

¹⁸ „*Mișcarea*”, Iași, an XI, nr. 21, 27 ianuarie 1917.

¹⁹ Alexandru Marghiloman, *op. cit.*, vol. III, p. 128 - 129.

²⁰ N. Iorga, *Memorii*, vol. I, Editura „*Națională*” S. Ciomei, București, f. a., p. 132 - 133.

²¹ Constantin Argetoianu, *op. cit.*, vol. III, p. 191 - 192.

²² *Ibidem*, p. 189 - 190; Ion Gh. Duca, *op. cit.*, vol. III, Editura Machiavelli, București, 1994, p. 220, 226; N. Iorga, *Supt trei Regi*, București, 1932, p. 242 - 243.

Pentru a calma situația, generalul Scerbacev dădea publicității un Apel către armatele ruse de pe Frontul Român, subliniind „*cât sunt de vătmătoare cauzei comune asemenea fapte de siluire împotriva libertății unei cârmuiri de bună voie prietenă*”²³. Încercând să evite viitoare complicații în raporturile cu vecinul de la răsărit, guvernul ezitase în adoptarea măsurilor necesare menținerii ordinii. La rândul său, Suveranul va întreprinde o inspecție pe front, la Cartierul generalului Averescu de la Bacău, unde avea să fie plăcut impresionat de atmosfera optimistă existentă²⁴.

Fiind convins de necesitatea înfăptuirii reformelor, regele Ferdinand I promitea, în fața ostașilor Armatei a II-a, că se va împărți pământ țăranilor, asigurându-le și „*o largă participare la treburile Statului*”²⁵. Afirmațiile potrivit cărora decizia Suveranului a fost influențată de evenimentele petrecute în Rusia nu sunt decât pure speculații. Acestea sunt infirmate de Mesajul regal la deschiderea sesiunii Corpurilor Legiuitoare (decembrie 1916)²⁶. De asemenea, scriitorul francez Robert de Flers - care s-a aflat vreme îndelungată la Iași - dezminte orice influență din exterior, amintind că în cursul unei audiențe, în luna ianuarie 1917, Regele i-a expus în detaliu reforma agrară²⁷. Proclamația Suveranului era menită a însufleși trupele române aflate în refacere, fiind o dovadă a spiritului democratic care avea să stea la baza societății românești după război. Regele va fi cel dintâi care va da exemplu, Domeniile Coroanei urmând a fi expropriate cu 46.422 ha²⁸.

Un moment semnificativ l-a reprezentat sosirea voluntarilor ardeleni și bucovineni la Iași (8 iunie 1917) - care impresionase profund opinia publică, cercurile politice și Familia regală, - întărind convingerea în posibilitatea înfăptuirii aspirațiilor naționale. „*Vederea*

²³ „*Neamul Românesc*”, Iași, an XII, 25 aprilie 1917.

²⁴ Alexandru Averescu, *Notițe zilnice din război*, vol. II, Editura Militară, București, 1992, p. 130.

²⁵ „*România*”, Iași, an I, nr. 55, 28 martie 1917.

²⁶ Dezbaterile Adunării Deputaților, nr. I, ședința din 14 decembrie 1916.

²⁷ „*Mișcarea*”, an XI, nr. 213, 22 septembrie 1917.

²⁸ D. Suci, *op. cit.*, p. 186.